

Psykosyntesens typologi

del 5

Af Roberto Assagioli

fra *Typologie der Psychosynthese - Die 7 Grundtypen*

(oversat af Jeanette Stavrum)

6. Idealistisk-hengiven type

Den idealistiske types specifikke psykologiske kvalitet og hovedkilden til hans forskellige, nogen gange synligt modsætningsfyldte egenskaber er hengivelsen til et ideal. For at forstå det bedre, studerer vi de to aspekter enkeltvis – idealet som sådan og den derigennem inspirerede hengivelse.

Idealet er ofte konkret og bliver repræsenteret gennem en »personlighed«, som er begavet med storslåede, beundringsværdige egenskaber, eller synes at være (som subjektivt er det samme). En »ideel« personlighed kan være en hvilken som helst slags og kaliber. På det højeste trin finder vi indbegrebet af idealet inkarneret i Kristus og Buddha; noget under finder vi genierne og heltene som Carlyle skrev så veltalende om; så følger, på de underliggende trin sportsheltene, filmstjernerne og selv »store« kriminelle.

De andre klasser af idealer er upersonlige. Deres essens er en ide – er den stor eller lille, sand eller falsk – som blev udviklet af beundrernes følelser og forestillinger til et dynamisk-levende ideal, som må virkeliggøres for enhver pris. Det kan være et religiøst ideal, som foreningen med Gud eller omvendelsen af »vilde«; det kan være en af de mange politiske ideologier, som mennesker kæmper og brydes så heftigt for og det kan også være et intellektuelt ideal som et filosofisk eller teologisk koncept.

Alle disse idealer, såvel personlige som også upersonlige (eller en kombination, når for eksempel en person bliver til et symbol for en sag eller en ideologi), fremkalder på sin vis en speciel indre reaktion og udøver en ejendommelig fascination, som frembringer en hengiven holdning. Sådan en hengivelse bliver ofte betegnet som kærlighed, men i virkeligheden har den uden tvivl en farvning og kvalitet som adskiller sig fra kærlighed, en kendsgerning, som fordrer en anden udtryksmåde for beskrivelsen og også retfærdiggør. Hengivelse kan betragtes som en form for kærlighed, men den har en specifik dynamisk og fordrende kvalitet. Den indeholder en »griben ud« efter det længselsfuldt ventede. Den forudsætter en følelse af beundring som kan overgå tilbedelse. Hengivelse viser i stedet, hvis vi ser bort fra en stræben efter det højere, ofte samtidig en modsatrettet nedadgående bevægelse, som indeholder impulsen, at materialisere idealet. Er dette ideal en person, bliver det en tvingende nødvendighed ud af hengivelsen, at forvandle sig til deres udtrykte billede, til eksponenten, til stemmen eller til legemliggørelsen af dette ideal i verden. Sådan helligede for eksempel mange, spirituelt

udadrettede mennesker sig i middelalderen med mod og ydmyghed opgaven at blive »Kristi legemliggørelse«.

Når den idealistiske type er hengivet til en teori eller et koncept, ser han det som sin pligt også at overbevise andre om det, at overtage dem. Den samme tendens, at fremvise et ideal, og virkeliggøre det, findes hos tilhængere i alle mulige systemer, kulter, »ismer« og ideologier. Dette træk frembringer hos sine eksponenter, ganske bestemte kendetegn, som varierer alt efter det personlige niveau. Den hengivne type har ofte en streng, asketisk indstilling over for sin egen krop, som hos mange mystikere og religiøse mennesker eskalerer til en kropsfjendtlig holdning, da kroppen bliver set som hindring eller fjende for den åndelige ambition. Som konsekvens bliver den på drastisk vis disciplineret og spæget, lejlighedsvis ind til fuldstændig opofrelse. Andre, som i teorien ikke fordømmer kroppen, tøver og alligevel ikke, med at pålægge sig store afsavn, når det drejer sig om virkeliggørelsen af deres elskede ideal.

Som vi kan forestille os er den hengivne type yderst følelsesbetonet. Hans følelser er ofte lidenskabelige og ekstravagante. Han elsker et menneske eller et ideal helt op til beundring og går med samme kraft og ofte også had mod alt som stiller sig imod. På denne måde hælder han til overdrivelse og er så som franskmændene siger, »plus royaliste que le roi«. Hans aversion og fjendtlighed behøver absolut ikke at være delt af den person, hvis sag han har gjort til sin egen, da denne sandsynligvis har en mere udlignet, roligere holdning. Denne tilhængers overiver kan endog være farlig for denne person, og det kan være svært for ham at holde denne heftige discipel med sine gode hensigter i faste grænser. Når den hengivne types følelser bliver rette mod et højere ideal, tager de normalt form af en glødende idealisme og en mystisk kærlighed, der driver ham i møde med sit ideal.

På det mentale område hælder denne type mod at lægge flere indskrænkninger end gode egenskaber for dagen, da hans intelligens meget ofte bliver behersket og aktiveret af hans stærke lidenskaber. Derfor er han ikke sjældent snæversynet, intolerant og forfalden til kritik. Ifølge hans anskuelser er han streng og kompromisløs og når han først engang har antaget en mening eller anskuelse, er det meget svært, at få ham til at skifte mening. Når han dog kommer på andre tanker og ændrer sine meninger og holdninger, så går han til den modsatte ekstrem. Skulle hans idol ikke leve op til hans overdrevne forventninger ▶

og tilbagevise hans yndlingsteori på barsk vis, skifter han totalt mening. Så river han sit idol ned fra piedestalen, som han har sat ham på og slår ham i stykker, og står for det modsatte standpunkt med den samme lidenskab og strengthed. På den måde kan han forvandle sig fra ortodoks religiøs til fuldstændig ateist eller fra dogmatisk materialist til glødende spirituel. Dog viser den hengivne type med alle sine overdrivelser og på trods af alle hans begrænsninger altid en beundringsværdig oprigtighed. Hverken egenkærlige overvejelser eller nogen som helst fare kan bringe ham til, at indgå kompromisser med sig selv eller andre eller brævt at holde mund. Han er altid en tapper »forfægter af sandheden« eller forsvarer af den, hvad han holder for sin – for det meste subjektive – sandhed.

DE SYV TYPER

1. Viljestype
2. Kærlighedstype
3. Aktiv-praktisk type
4. Kreativ-kunstnerisk type
5. Vitenskapelig type
6. Idealistisk-hengiven type
7. Organisasjonstype

Den idealistisk-hengivne types personlighed er ofte ensidig, han er svær at omgås. I al almindelighed mangler han sans for proportioner og humor; han har en tendens til det utopiske eller maniske. Ved hans forsøg på at bringe sine meninger nær på andre er han ofte påtrængende og overivrig, noget som ind imellem kan gå helt til grænsen af terror og grusomhed. Et skrækkeligt eksempel på denne ekstrem er inkvisitorerne, der torturerede kætterne med målet, at redde deres sjæle.

Nogen af denne types åndeligt udviklede stedfortrædere er meget intuitive, sådanne, der er gået en ren mystiks vej og allerede har nået en vis grad af harmoni med det højere selv, med konsekvensen af den derudaf følgende bevidsthedsudvidelse og en intuitiv iagttagelse af virkeligheden.

På sit højeste trin er denne types gode sider lige så bemærkelsesværdige som de begrænsninger den mindre udviklede type har. Ved siden af oprigtigheden finder vi blandt andet, loyalitet, troskab, selvopofrelse, udholdenhed og frygtesløshed. Mange store hellige apostle, martyrer og religiøse helte er højtudviklede eksempler på denne type.

Det er til hjælp, at henvise til et kendetegnende skelnemærke og en videre kvalifikation. Hos enkelte af de betragtede psykologiske typer kan vi skelne mellem en aktiv og en passiv undertype, og dette gælder specielt for den idealistiske – hengivne type. Der findes i store træk en klar undertype, der viser en generel passiv holdning med en tydelig kvindelig psykologi og karakteristik. Dette viste sig klart hos visse ortodokse mystikere, som følte kærligheden til Gud og udtrykte den som et mystisk bryllup mellem deres sjæl og Kristus. Den samme holdning lægger mange hengivne tilhængere for dagen, der flokkes om en dominerende personlighed.

Den aktive undertype viser et helt andet billede. Han viser os, fejlene som også fordelene af mandlig stridslyst og

kampberedskab.; han var fortidens ridder, altid parat til at kæmpe for en retfærdig sag.

Det er ikke nødvendigt at nævne typiske eksempler på historiske personligheder, for typen er let at genkende, dog kan det være af interesse, kort at betragte to betydelige repræsentanter. Den ene er Paulus af Tarsus. Hans følelsers og handlings fuldstændige venden om, ifølge hans omvendelse, hans glødende hengivelse til Kristus, hans militante apostolske iver, hans urokkelige mod, hans dybe oprigtighed, som undertiden blev til intoleranse og hans intensive strenge facon, er alle sammen kendetegn på den her omtalte type.

Det andet eksempel er ingen historisk personlighed, men en litterær figur, når et digterisk geni kalder en karaktertype til live, så er denne i overensstemmelse med dette mere sand og virkelig end et historisk individ, fordi han åbenbarer det væsentlige i syntesens mange eksempler fra det virkelige liv. Dette er tilfældet med » Don Quixote«. Cervantes fascinerende digtning med dens anstrøg af humor og patos, gør os muligt, at frembringe forståelse, ja endog sympati for denne type, den er samtidig en tro beskrivelse af idealisten »par excellence«.

Der findes to religioner, i hvilke den hengivne type kan finde fuldstændigt udtryk, i alle hans mange aspekter og på alle sine planer: Kristendommen og Islam. Gennem århundreder har disse to religioner blodigt ført fejder, specielt i korstogenes tid og i Spanien – en kendsgerning som bekræfter ligheden og beviser loven, at ensartede poler frastøder hinanden, endda i psykologiens område.

I arkitekturen er den gotiske stil et udtryk for menneskets sjælelige stræben mod Gud. De slanke opadstræbende kirketårne synes virkelig at være bønnestrømme og lovprisningshymner der er blevet til sten. I malerierne fremstiller de ekstatiske hellige og højtidelige engle af Fra Angelico en – hvis også meget anderledes – fremtoning af den samme kvalitet.

Den idealistisk-hengivne type er en kraftfuld bidragsyder til menneskeheden åndelige udvikling og til det spirituelle fremskridt. Hans væsentlige funktion er at hæve indre oplevelser gennem glødende idealisme til bevidsthedens højder, hvor store transpersonlige principper gør skønheden synlig, for således at opfylde disse principper med fuldstændig kærlighed, tilbedelse og begejstring og lade dem blive til livfulde idealer og sluttelig at holde dette ideal for enhver pris, ofre alt for det, leve for det og endda dø for det.

I den sociale omverden er den idealistiske type normalt et forstyrrende element, kan dog også virke som surdej. Han udøver den nyttige funktion, som at sætte fællesskaber i bevægelse og give vinger til nye handlinger når de er blevet søvnige og selvtilfredse; at vække deres ansvars – og forpligtelsesfølelse, at lede dem og holde dem til arbejdet. Alligevel er denne type, specielt den aktive undertype, meget individualistisk, især på det personlige plan. Når han identificerer sig med en gruppe eller går op i en sådan – være det sig et religionsfællesskab, parti eller nation, så tenderer hans indflydelse i gruppen dertil, at forhøje afgrænsningerne og eksklusiviteten.

Beskæftigelsen, i hvilken denne type normalt lader sig komme til udtryk, falder ind i to undergrupper, svarende til de

allerede omtalte undertyper. Vi finder den introverte eller snarere »feminine« undertype i klosteragtige liv, enten i konventer eller klostre, hvor han kan hengive sig til kontemplation og mystisk fordybning. Den aktive undertype finder vi under præster, prædikanter og aggressive pionerer og ledere i alle mulige områder af den menneskelige beskæftigelse.

Der er specielt psykosyntesens opgaver, som den idealistisk-hengivne type må give sig selv, dog er det for det meste meget svært for ham, både at forstå dem som også at omsætte dem til gerning. Den ene grund til dette, er at den idealistiske type viser sig som psykisk integreret, hvilket han på en vis måde også er. Han viser ikke nogen modsætninger, konflikter eller andre indre komplikationer; tænke, føle og handle er koordineret hos ham og rettet mod et eneste mål.

Den anden grund er, at hans metoder såvel som også hans bevæggrunde ofte synes at være upåklagelige; oprigtigt er han en eller anden, eller en sag hengiven og forsøger ærligt at virkeliggøre sit ideal under stor selvfornægtelse. Således tror han klippefast på, at han har ret og ser som følge af det ikke nødvendigheden af at stoppe op og arbejde med sig selv. Han helliger sig tværtimod fuldstændig sit forehavende, at forandre ydre tilstande og forbedre andre mennesker.

På trods af alle sine kvaliteter er den idealistiske type ofte en kilde til ærgrelse og resultaterne af deres bestræbelser viser hyppigt, at han slutteligt var nedbrydende, eller i det mindste uegnet divergerende og derfor nyttesløs. Grunden til det er, at deres syntesefærdigheder er indskrænkede, ufuldstændige og disproportionerede; enkelte af de vitale og nødvendige aspekter af den menneskelige natur forbliver upåagtet, der mangler indre vidde og virkelig forståelse af det hele. Et er eksempelvis svært at forstå for dem og bliver for det meste bestridt af dem med harme, at deres hengivelse tenderer mod, at være blottet for enhver sand kærlighed. En præcis analyse afslører, at det de »elsker« ofte er deres subjektive forestilling om idealet – være det en person, en ide eller en form for filantropisk beskæftigelse – sådan som den afspejler sig i deres tanker og ikke som den passer til realiteten. Det beviser sig gennem deres reaktion og deres adfærd i bestemte situationer – eksempelvis når, mennesket som de forærer, ikke tilfredsstiller deres forventninger eller når de opdager huller og mangler ved deres ideal.

Deri ligger en klar forskel til kærlighedstypen, og det giver os muligheden, at afgrænse de to klart fra hinanden, på trods af deres overfladiske ligheder. Når kærlighedstypen opdager, at personen som han elsker, fremviser til nu uforventede fejl eller opfører sig dårligt, så kan denne erkendelse godt bedrøve ham, men han reagerer ikke mod personen. Han hælder meget mere mod, at undskylde den og forsvare den og går dermed over til at elske mere intensivt end før. Den hengivne type reagerer i en lignende situation fra forbavset til oprørt. Han føler sig personligt fornærmet og er ikke beredt til tilgivelse eller hjælp, når den idealiserede person ikke svarer til hans forventninger, som prikken over i-et, som ofte er ufornuftigt og uopfyldeligt. Instinktivt vender han sig mod årsagen til sin desillusionering (Engang i mellem finder vi en blandet indstilling og reaktion hos et og det samme menneske. Det kommer af, at der findes blandingstyper; en kombination af den hengivne og kærlighedstypen er lykkeligvis ikke sjælden.)

Ud af alt dette bliver det klart, hvad den idealistisk-hengivne

type har at gøre, for at opnå harmoni og sand syntese og kunne sætte sine styrker og kvaliteter ind på gode formål. Hans første opgave er, at forvandle sin hengivelse til sand kærlighed eller i det mindste at gennemtrænge den med kærlighed og visdom, sådan at han er befriet fra sine »skyklapper« og sin overdrevne stridbarhed. Desuden skulle han blive mere upersonlig og objektiv, for at kunne antage sandheden, at der findes mange idealer af indre værdi. Han må udvikle en evne til at se, som lader ham trække alt ind og forstå i de rigtige proportioner: et verdensbillede, som trinvis kan træde i stedet for hans forestillinger og koncepter af et eneste yndlingsideal. Det fordrer en trinvist åndelig åbning, gennem hvilken han på en vis måde udvikler ægte forskerånd og delvis en omfattende kærlighed og evnen til at opspore » et korn af sandhed« i alle de mange forskellige og modsatrettede synspunkter – som grundlag for virkelig visdom. Sådan en udvidelse lukker udviklingen af tolerance og intellektuel beskedenhed ind – begge i sammenligning med andre, som også overfor det vældige universelle mysterium, af hvilket selv de mest originale og mest begavede tænkere kun formår at opsnappe et lille bitte stykke.

Den idealistisk-hengivne type kan vælge endnu en videre vej for sin udvikling og udvidelse: at åndeliggøre hans begær og ambitioner og vie dem til højere mål, idealer og værdier. Denne retning kan han – i sammenligning med den førnævnte – følge relativt let, fordi den på en vis måde fremstiller vejen med mindst modstand for ham; det er med andre ord den naturlige og spontane indre væksts vej, en specifik opstigning til Det Højere Selv.

7. ORGANISATIONSTYPEN

Denne type er specielt interessant, fordi antallet af repræsentanter stiger lynhurtigt og fordi den voksende masse påtrykker den samtidige kultur sit stempel.

Generaliserende kan vi sige, at den store forandring, som nu finder sted i menneskenes liv og de tungtvejende kriser, som for menneskehedens vedkommende hovedsageligt kan føres tilbage til de svindende idealer, som i fortiden normalt fulgte det vækkede flertal og bandt dem til sig. Dertil kommer endnu fremtoningen af mennesker i mange beskæftigelsesområder, som tilhører organisationstypen og repræsenterer fuldstændig forskellige synspunkter og overbevisninger om, hvad der er meningen med livet og hvordan det skal leves.

Organisationstypen udtrykker sig frem for alt gennem sine foretagender og er en grundig, objektiv type. Derfor kan vi bedst forstå hans væsen og specielle evner, når vi betragter hans måde og handling og ikke kun gennem analyse af hans indre liv. Hans fremherskende kendetegn kan udtrykkes som »gruppens ordnede aktivitet« eller som »objektiv manifestation gennem organiseret beskæftigelse«. Hans karakteristika er klare og lette at forstå, selvom vi må analysere dem præcist, for at kunne skelne dem fra de andre typers tilsvarende kvaliteter.

Man kunne sige at den organisatoriske type med sine hensigter og hans konkrete interesser brændpunkt sigter kun på det mentale og fysiske plan og derfor tilhører tænke-mærketypen i den Jungianske klassificering. Hans tankemæssige aktivitet retter sig mod planlægning af forehavender, præcist helt ned i detaljen og udtænkningen som også projektering af, omhyggeligt udarbejdede modeller, som han vil omsætte i praksis. På det fysiske plan opnår ►

han sin største virkning gennem, at samarbejde og arbejde i en gruppe, til opnåelse af de ønskede mål organiserer, samler og stiller de dertil passende materialer til disposition.

Hvis han er udrustet optimalt, viser organisationstypen målrettedhed og viljestyrke, en klar forstand, evnen til at handle konstruktivt og praktiske evner. Disse kvaliteter lader ham træde frem så at han kan sammenlignes med andre typer. Han kunne forveksles med dem eller synes at være en blanding af dem uden egne karakteristika. Hans vilje ligner viljestypen, hans klare forstand ligner videnskabstypen, hans konstruktive aktivitet ligner den praktiske types – og alligevel adskiller han sig fra dem alle.

Viljestypen er i det væsentlige interesseret i at udvide sin magt og vise den, eller at føre sig selv og andre kraftfuldt og ubøjeligt i retning af et anset mål. Organisationstypen derimod sætter sin vilje ind, præcist, langsomt og vedholdende for at realisere sin, eller en andens plan lidt efter lidt. Med videnskabstypen har han en klar, eksakt forstand til fælles, men han bruger den med hensigten at gøre noget, nå håndgribelige resultater, mens den første hovedsageligt sætter den ind med opdagelsen og erkendelsen som mål.

Han er på sin vis en kreativ type, fordi der gennem hans aktiviteter opstår nye elementer, men hans arbejdsmetoder adskiller sig fuldstændig fra den kreative-kunstneriske types. Forskellen kan forstås i to ord: kreere og konstruere. Sand kreativ skabelse er en vital og mysteriøs proces, som tager sin begyndelse uden for det normale bevidsthedsområde. Konstruktion derimod fordrer bevidst samlet materiale, som normalt tilhører den såkaldte uorganiske materie og sætte den sammen til en konkret struktur. Den kreative type er almindeligvis en kanal eller en stemme for sit overbevidste, en modtager af inspiration fra intuitionens rige eller forestillingens, mens den organisatoriske type kalder sine aktiviteter til live med klar bevidsthed og overvejelse og sætter dem igennem metodisk indtil afslutningen.

Den aktiv-praktiske type er formbar, tilpasningsdygtig og endda en smule uredelig og påtrængende; organisationstypen hælder derimod, mod at være ubøjelig og formalistisk. Den første tenderer mod at være uafhængig og arbejde alene; den sidste foretrækker at arbejde med andre eller gennem dem, idet han anviser dem opgaverne. Den aktive type er udelukkende interesseret i resultaterne og succesen og benytter med det samme enhver vilkårlig metode, som synes at være effektiv. Organisationstypen tenderer derimod dertil, frem for alt at være interesseret i organisationens egenværdi, som i hans øjne kan blive så vigtig, at han næsten glemmer sit tilstræbte mål. Den aktive type arbejder på en aktiv, aggressiv, ofte uordnet vis og måde; den organisatoriske type arbejder roligt i centrum, registrerer og koordinerer resultatet af de løbende aktiviteter og planlægger fremtiden.

En anden måde at betragte de forskellige typers holdninger er betragtningen af deres reaktioner, når de bliver konfronteret med faktorer som ret. Viljestypen elsker retten og er altid beredt til at straffe dem der overtræder den. Den videnskabelige type er udelukkende interesseret i at opdage de eksisterende naturlove. Organisationstypen er interesseret i at formulere love med spidsfindig nøjagtighed eller bruge dem omhyggeligt til opnåelse af sine mål. Den aktive type forsøger at trække den størst mulige

nytte af lovene eller at komme behændigt uden om dem. Den kreative type tager i stedet for sig krav, om undtagelser for reglen, mens han ubevidst fortsætter sine skabende aktiviteter i henhold til ubekendte regler, som han heller ikke forstår til fulde.

Når vi forsøger, at definere de dominerende kvaliteter mere præcist, med hvis hjælp den organisatoriske type følger og omsætter sine hensigter til gerning, finder vi ud af at det handler om disciplin. Dette er ikke kun en ydre, men også en indre disciplin, gennem hvilke et ukoordineret individ bliver revet frem og tilbage af sine irrationelle, modsatrettede impulser, hans tid og hans energi spildes i forfølgelsen af for mange usammenhængende interesser, efterhånden som han bliver en integreret personlighed. En sådan integration indebærer at alle psykiske funktioner afvikles harmonisk og gennem en central ledende kraft bliver styret mod klart definerede mål.

Disciplin er ikke kun et karakteristikum for den organisatoriske type; viljestypen og den idealistiske type sætter den ofte mere energisk ind. Hos dem tager disciplinen derimod en forskelligartet farvning, f.eks. en anden karakter. Viljestypens disciplin er hård, ubønhørlig og endda grusom, være det, når han forlanger den af sig selv eller når han pålægger den andre; hans eneste hensigt er at nå det ønskede mål med den størst mulige fart og kompetence og at nå det for enhver pris.

Fordringen på disciplin som den idealistiske type kræver af sig selv og andre, kan være lige så streng og hård, men den har et asketisk formål og mening. Det er hans mål at eliminere virkelige eller indbildte fejl eller »synder« og at rense personligheden, for at give den tilbage formodentlig mere acceptabelt og guds kærlighed mere værdigt; med en sætning: redde deres sjæle. Den organisatoriske types disciplin er – i sammenligning med de andre – i almindelighed mere moderat og anstændig. Hans mål er at eliminere tab og ødselhed af tid, energi og materiale, at forhindre stridigheder og slutteligt at gennemføre et produktivt samarbejde.

Ud af det der hidtil er blevet sagt er det gjort tydeligt, at disciplin er det centrale karakteristikum og den specielle kvalitet, med hvilke den organisatoriske type opererer og med hvis hjælp han når sine mål – mens disciplin hos viljestypen og den idealistiske type er en evne blandt andre. Hos organisationstypen synes hele hans organisation og orden såvel som resultatet, at være ydre som indre disciplin. Når organismen eller organisationen er blevet voksen og fungerer gnidningsløst, holder denne disciplin op med at være indøvet fra det ydre; der er ikke noget synligt forstærknings pres at slå fast mere – men disciplin er til stede: indre, i form af traditioner, vaner eller brug. Dette bliver demonstreret gennem kendsgerningen, at organisationen falder fra hinanden i enkeltdele, indtil en ny tilstrømning af disciplin og orden redder den, når traditioner går mod enden eller når en ny faktor eller en ny situation fremtvinger en ændring af vanerne.

Organisationstypens begrænsninger – når han er uudviklet og har en begrænset synskreds – ligger i den store vigtighed over for formaliteter, hvad der igen kan føre til pedanteri og overpræcision. Han hælder mod, at være fuldstændig styret af sine vaner, hvilke han med selvtilfredshed følger hårdnakket, da han ofte er for sikker på sin stolthed og sig selv. Derfor tenderer han mod følelsesmæssig tørke og mangler ofte takt i sine forhold til andre. Hans overvurdering af ceremonier og form gør ham –

hvad angår religion – streng og snæversynet. Men i modsætning til den hengivne type viser han hverken fanatisme eller missionskiver.

Vi kan erkende de ydre og synlige tegn på denne types formalistiske tendenser i de pompøse ritualer i de store kirker i østen og vesten, i frimurersymbolerne og – ritualerne og i de ekstremt forfinede og fuldendte kinesiske ceremonier og – i en bestemt grad – japanerne. Et tydeligt eksempel på et ritual af denne art er den japanske theeceremoni, specielt hos zen-buddhisterne (En meget god beskrivelse af dette ritual findes i D.T. Suzukis bog »Zen og Japansk kultur«).

Den samme kvalitet var tilstede i den raffinerede og nogen gange næsten latterlige kongelige hofs ceremonier i Versailles, hvor adelen anså det som en stor ære at være tilstede og tilbyde små tjenester, når kongen vågnede og gjorde sit »toilette«.

I nutiden – i den nuværende overgangsperiode til en ny og anden form for civilisation – påtager den samme kvalitet en ny og anden form for civilisation og synes (med det første blik) at have lidt at gøre med den forrige. Deres manifestationer viser sig i den individuelle reglementering og det kollektive liv og i den hurtigt voksende tendens til standardisering i industrien, handel og andre områder af det sociale liv. Der findes tilfælde i hvilke en virkelig egenartet kvalitet i forskellige tider, på forskellige steder og under andre omstændigheder finder andre anderledes udtryksformer, til at de synes at have nogen som helst forbindelse med hinanden; selvom en dyberegående analyse beviser, at de alle udspringer fra den samme kilde.

Det er absolut af værdi at erkende den organisatoriske types moderne og samtidige former, for det hjælper os med at forstå deres betydning og målsætning meget bedre og på denne måde at undgå på grund af det, at bekymre os eller se på dem med negativitet, som så mange gør nu til dags, To typer af mennesker er specielt tilbøjelige til at indtage denne holdning; de første inkluderer størstedelen af middelklassen og de ældre, som finder det svært at tilpasse sig en hurtigt forandrende verden. De hælder mod aktiv eller passiv modstand overfor fremskridtet og taler altid med nostalgisk beklagelse om de gode gamle dage. De tror at livet dengang var lettere, at menneskene var mere hensynsfulde og mere respektfulde og åndelige og materielle værdier endnu var stabile og sikre. Mens vi sympatiserer med dem til en vis grad – frem for alt, når de har virkelige besværligheder, må vi under ingen omstændigheder tillade, at vi bliver overvældet af deres frugtløse klager og negative anskuelser.

De andre (lettere at afgrænse) former for mennesker er sammensat af idealistiske typer, som generelt indtager en protestholdning og endda en åben kamps position overfor den voksende tendens til masseorganisation. Dette gør de ligeså meget på grund af deres evner som også deres begrænsninger: at holde genstridigt fast i idealer som er dem kære og dyrebare. Disse idealer bliver udtrykt via naturlige gennemsnitlige former, som de selv eller andre af deres slags har fastsat; de er ude af stand til, at genkende den samme ånd i en anden form og forstår ikke, at den samme vej kan føre til det samme mål. Denne besværlighed bliver forhøjet i den kendsgerning at de videre udviklede, af den idealistiske types stedfortrædere hælder mod at være ekstremt individualistisk. Derigennem befinder de sig i direkte opposition til bevægelsen som er rettet mod organiseret Kooperation.

Situationen bliver vanskeliggjort gennem omstændigheden, at en ny civilisationstypes, en ny kulturs eller bevægelses første anstrengelser med at kreere nye former, uundgåeligt vil falde uslebet, ubehændigt eller direkte barbarisk ud. I den tekniske verden er dette åbenbart, man tænker bare på hvordan de første biler eller de første grammofoner har lydt. Det samme gælder også for alle andre områder af menneskelige aktiviteter. Det er uretfærdigt, at sammenligne forgangne epoker med nutidige, som fuldstændig ny levevis af endnu ubehjælpelige manifestationer og første blinde forsøg med de utålmodige overdrivelser.

Et af de sværeste problemer, som endda kan blive betragtet som menneskehedens centrale problem i fremtiden, er den harmoniske udligning mellem følgende bestræbelser: Individets frihed og ansvarlighed, specielt ved udtryk af hans ideer og idealer og den voksende tendens til at integrere individet i grupper, hvis dimensioner hele tiden udvider sig. Den gensidige afhængighed af alle med alle – ikke kun i lokale, provinsielle eller nationale, men i kontinentale og verdensomfattende målestok – udvider hvert enkelt individs aktionsradius og indflydelse på umåelig måde og vis. På den anden side byrder denne nye dimension os nødvendigvis med voksende begrænsninger og indskrænkninger. Sandsynligvis vil der komme adskillig mere eller mindre heftige pendelbevægelser mellem individualitet og de gruppeorienterede organisationer, indtil en løsning bliver fundet og før – mere præcist – et eller andet kompromis bliver alment accepteret og fulgt.

Den organisatoriske types personlige kvaliteter er ved siden af hangen til orden: opmærksomhed på detaljer, præcision, tålmodighed, standhaftighed, høflighed og på det mentale plan en klar tanke og objektivitet.

Beskæftigelser som kommer på tale for denne type omfatter et meget bredt indsatsområde og et direkte fantastisk mangfold. De inkluderer den højeste præst som fører en pragtfuld religiøs procession ligesom en sygeplejerske som med regelmæssige mellemrum tager en patients puls, tager temperaturen, indfører værdierne omsorgsfuldt i en journal og overvåger lægens anordninger for ham. Dertil hører også justitskæmneren og den hårde sportstræner interesserede præcedensret til oprigtig, komplicerede spørgsmål, der pålægger teamet et regelmæssigt træningsprogram. Der er den energiske hær-kommandør som gør det muligt med sine organisationsevner, at hans soldater i den forreste front har frisk brød og varm kaffe til rådighed og den uddannede sprogvidenskabsmand der tålmodigt forsøger at få et sprogs levende krop til at passe med korsettet til en kunstig, grammatikalsk regelstruktur og derved må acceptere et stort antal undtagelser.

Så er der arkivaren der har til hensigt at dokumentere oversigtligt og præcist sit firmas feberagtige aktiviteter i endeløse manglefarvede mapper, såvel som opfinderen af reglerne til et nyt kortspil – og mange andre.

En dybere forståelse af denne type og hans uvurderlige bidrag til menneskehedens fremskridt i århundreder og specielt i nutiden, kan man nå frem til gennem viden om hans hovedfunktioner. Vi kan betegne dem som »gennemførslen af rigtige forhold«. Denne betegnelse har en dybere betydning og en mere omfattende bærevide end det kan synes ved første blik. At gennemføre rigtige forhold under objekter eller levende skabninger, som

indtil nu ikke har stået i noget som helst forhold til hinanden eller i utilfredsstillende eller uafstemmede forhold, er på samme tid grundlaget og konsekvensen af enhver synteseproces. Sådan en regulerings og koordinerings funktion kan blive fundet i alle livets tilfælde, såvel de menneskelige som også de ikke-menneskelige. Det synes at være en af universets grundlæggende processer. Ved betragtningen af aspekter som ligger os nærmere og er vigtigere for os, kan vi fastslå, at gennemførelsen af rigtige forhold synes at virke i to hovedretninger:

1. Horisontalt gennem den harmoniske koordination af et voksende antal af enheder, som ligner hinanden mere eller mindre og virker på det samme eksistensplan. Det indbefatter alle vekselvirknings problemerne og den sociale Kooperation mellem mennesker og grupper af mennesker.
2. Vertikalt gennem den harmoniske vekselvirkende indvirkning mellem dele og kræfter, som virker på forskellige planer som eksempelvis kroppen, følelsesnaturen, forstanden og det Transpersonlige Selv.

Der findes dog en tredje retning, i hvilke forhold skulle blive etableret – i tidsdimensionen. Den tidvise veksel mellem aktivitet og passivitet, spænding og afspænding og den rigtige rækkefølge af de forskellige beskæftigelser, som er rettet mod et mål, er væsentlige for organismernes liv, for ethvert menneskes liv og enhver slags menneskelig organisation. Denne »vitale rytme« som den rammende bliver kaldt, fordrer en meget grundig forståelse af tiden, naturen og cyklernes funktioner.

Forskellen mellem de forskellige planer eller retningen af forhold skal ikke betragtes som absolut. I livets realitet fordrer succesfulde tilpasninger, rigtige forhold i forskellige retninger, men ofte vinder en af dem overhånden. Dette bliver klart, når vi anvender det på psykosyntesen. Et menneskes psykosyntese er allerførst en personlig nødvendighed og grundlaget for alle hans sociale kontakter. Et menneske der er indre spaltet, bærer sine indre konflikter og utilstrækkelige tilpasningsfærdigheder med ind i alle forhold med andre.

Det isolerede individ er kun en abstraktion. Fra begyndelsen af livet har enhver vitale forhold med andre. Derfor må ethvert menneske i praksis uafbrudt i forholdet til andre befatte sig med sine indre problemer. Normalt sker dette ubevidst, blindt og på en udisciplineret måde og vis, med alle de ulykkeligvis hærgende konsekvenser og splitninger i familielivet, i konflikter mellem sociale klasser og i krigene mellem nationer.

Et af de rigtige forholds videnskabelige aspekter er den vekselvirkende indflydelse mellem Selvet, psyken (forstået som helheden af alle subjektive processer) og kroppen. Dette indeholder psykologiens forskellige aspekter, problemernes studium, som hænger sammen med sygdommens psykologiske kilde og psykoterapiens praksis. Alle disse funktioner skal ikke ses sådan, at de udelukkende hører til den organisatoriske type, men han har en sikker medfødt evne og brede muligheder, til at yde dem i alle nævnte områder.

Den organisatoriske types psykosyntese opgave er meget klar. For at undgå faren med at identificere sig med de formelle aspekter, i alle sine aktiviteter og derigennem at blive deres fange, må han fortsat forsøge at forblive bevidst om de vitale aspekter. Han skulle først og fremmest erindre sit mål af organiseret

virksomhed. Organisationen skulle altid dreje sig om, at det tjener formålet. Med andre ord, den organisatoriske type må altid være bevidst om forskellen mellem en levende organisme og en død organisation der kun har sig selv som mål.

For at neutralisere følgerne af sine tilbøjeligheder og være objektiv og overbetone konkrete og sigtbare resultater – som så må blive sublimeret – skulle han virksomt kultivere kærlighedskvaliteterne og den idealistiske types kvaliteter. Han skulle handle sådan, at hans motiv altid er kærlighedsfuld tjeneste og alle menneskers sande vel. Hans metoder skulle være fri for overdreven tjenestevillighed og stædighed. Hans koordinations og synteses ideal, som han er tilbøjelig til at stille til skue i den ydre verden i udtrykket grad skulle han allerførst anvende på sig selv, for at fuldende sin egen psykosyntese, være det på det personlige eller Transpersonlige plan. Når han gør det kan hans organisationsevner være til stor hjælp og han kan nå sit mål med større lethed end de andre typers repræsentanter. Samtidig ville han lære meget nyttige lektioner, som han så kan sætte ind med større nytte i sit arbejde. Faktisk kan han fortløbende opdage interessante analogier mellem disse to områder.

En af organisationstypens opgaver er at forstå værdien og målet for sine kvaliteter. Dette kan hjælpe ham til at undgå at bruge dem meningsløst eller til på nøgtern art og måde at dygtiggøre ham til at indsætte disse kvaliteter på de vigtige og spændende opgaver som vi har henvist til.

En videre opgave for denne type er ekspansion og sublimation. Så kan han udvide sin rækkevidde og beskæftigelsesfelter over sin smalle og begrænsede organisation, for at indbinde forbindelsesprincippet i det store reorganiserings og rekonstruktions værk, som fuldbyrdes i ethvert område af menneskelig beskæftigelse og i ethvert land, for at forberede en ny tid. Da han er i stand til at forstå og skatte en sådan opgave og derfor bedre kan samarbejde end andre, kan han bruge denne mulighed til sin store fordel.

Glæden, i at tilhøre en gruppe af pionerer, der sætter sig ind for en sand verdensenhed, fred og harmonisk samarbejde, kan han dele, når han beslutter sig for det, dermed stiller han sig selv og sine evner til rådighed til dette storartede mål. *

I Alice A. Baileys selvbiografi kan man læse følgende beskrivelse af Roberto Assagioli:

«... Her mødte vi for første gang dr. Roberto Assagioli, som havde været vores repræsentant i Italien i mange år, og vor kontakt med ham og de mange års samarbejde med ham er en af de virkelig lykkelige faktorer i vort liv. Han var på samme tid en af de førende hjernespecialister i Rom og blev, da vi mødte ham betragtet som en fremragende europæisk psykolog. Han er et menneske med en sjelden smuk karakter. Han kunne ikke træde ind i et værelse, uden at hans særlige åndelige egenskaber henledte opmærksomheden på hans tilstedeværelse.»